

egésszé fűzte — ez volt életének legfőbb törekvése és ez tette őt hivatottá hazájában a szellemi vezérszerepre. Ettől a céltól indítatva búvárkodta át a legkülönbözőbb nemzetek irodalmát s vezette be a legisztabb szellemek legtökéletesebb alkotásait Hollandiába. Folyóiratot alapított, amely valóságos fórumává vált a századforduló idején az új költői törekvéseknek. Sok külföldi vendég előtt nyitotta meg a kaput. Nagyszerű úttörő munkát végzett. Stefan George egyik leghíresebb kötetének a *Tepich des Lebens*nek számos darabja, köztük az *Előjáték* is előbb jelent meg itt, mint német kiadásban. Franciaországban Rémy du Gourmont valósított meg hasonló nemzetközi kultúremporiumot kitűnő folyóiratában, a *Vers et Prose*ban. Nem arról volt itt szó, hogy a nemzeti különbségek határait eltüntessék s a költőknek éppen nemzeti sajátágaikból sarjadt egyéniségét elhalványítsák, hanem éppen a változatosság sokféleségében keresték a tisztultabb eszmeiség, s a magasztos átlekesültség felsőbbrendű egységét. Így vezette be Verwey Hollandiába Dante, Shakespeare, Wordsworth, Shelley, Swinburne, Baudelaire, Mallarmé, Verlaine, Henri de Régnier, Hölderlin és George költészetét. Míg George és köréből főleg Friedrich Gundolf a *Blätter für die Kunst*ban Verwey megértéséhez egyengette az utat a németység körében.

Külön kell szólni Verwey verseinek tökéletes formai szépségéről. A szavak hermetikusan zárt kapcsolatával néha az ütemek dalszerű könnyedsége párosul. Tömör aranyból vert csipke ez a költészet. Van benne olykor áhítatos fenség és ünnepi méltóság. De soha sincs egyetlen fölösleges szó, egyetlen nem helyén való jelző. Eszmék és kifejezési formák oly teljes mértékben fedik egymást, oly sűrű és tökéletesen egymáshoz tapadt a szavak rendje, mint hajszálfínomsággal egymáshoz csiszolt márványtégglák épülete. Leheletnyi hézag sincs sehol. Ezért csaknem lehetetlen Verwey verseinek fordítása és végeredményében minden átültetés csak kísérlet marad.

Nem más ez a két példa sem, amellyel két kis téglát próbálunk ideilleszteni költészetének monumentális architektúrájából.

VERWEY VERSEIBŐL.

HOLLANDIA.

*Hollandiám mindenfelé ragyog,
Akár virágoktól dús kert köröndje,
Hamvas halmok gyöngéd körét köszöntve
Szántöldet szeg szűz ezüsthomok.*

*Körül partszéleken széltánc forog.
Falvakat látok s várost halk ködökbe.
Ölve tart mindent a tenger öble
S fövenyt csapkodva tört hullám csobog.*

Az ég jeldomborul a végtelenbe,
Melyet, ha színt és dalt gyújt a tavasz,
Nap, szél s gomolygó gőz játéka leng be.

S míg ez ős pompa rám új diszt havaz,
Költő vagyok, trónomról messze zengve,
Kinek, ha van legszebb, hazája az.

REGGEL.

Lásd, a nap jő: pára fénye
Játszi gyöngyházzsint remeg
Ablakomba, árad égve,
Kárpitomra rádereng.

Lásd, a nap jő: csöndbe sápad
Fönn a csillag reggelig.
Víz pillog, s az éji, járadt
Neszt friss hangok kergetik.

Lásd, a nap jő: egy elkésett
Pár az utcán félve jár,
Szívben loppal gyújt ki mécsset
Múló mámor méze már.

Lásd, a nap jő: fénye hint meg,
Míg hozzám zsongón belép,
A nyílt égre föltekintek,
S ott se név, se szó, se kép.

Kállay Miklós fordítása.

OLVADÁS.

Érzem harc szeleid, tavasz!
Vetések zöldes háta villan.
Hólé zuhog. Dagadozva furnak mocskos erek.

Réteken visz az utam át.
Hajamba túr a szél. A táj, mint
húsos, kemény derekú menyecske, velkezik, és

izmos keblei tárva már!
Ó, mámoros tavasz, ragadj el!
Nyers tized a csuszamos boroknál részegítőbb.

Habzik, árad az ér vize.
Hátán mi az? Loholva vonszol
nádtorzok és gyökerek között egy holt bogarat.

Holtat úsztat az új tavasz!
Ah, borzalom! Megtorpanok. Mély
ború fog el. Ez a tompa végzet szörnyű szava!

Szűk körön fut a törpe lét.
Jön új évszak: sárvíz sodor már,
s ki lát? ki sir? — Rohamoz tovább a nyers kikelet.

Rónay György.